

Aan: Mevrouw 10.2.e
Beleidsmedewerker dierenwelzijn
Directie DAD

Betreft: Aanvullende motivatie aanvraag noodsteun dierentuinen

Peize, 30 april, 2020

Geachte mevrouw Rox,

Naar aanleiding van uw aanvullende vraag om te motiveren waarom de huidige maatregelen niet voldoen voor dierentuinen, in reactie op ons schrijven van d.d. 20 april aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en ons schrijven van d.d. 24 april aan de minister van Economische Zaken en Klimaat, het volgende:

De financiële onderbouwing

De ondergenoemde getallen zijn gebaseerd op de omzet en kosten cijfers van de NVD leden (totale omzet €188.4 miljoen) en kunnen voor de sector (omzetschatting 220 miljoen) worden geëxtrapoleerd (door te vermenigvuldigen met een factor van 1,17). Bijgevoegd, als bijlage bij deze brief de kostenstructuur van de leden van de NVD.

1. Onze huidige gedeelde omzet is in 2020 reeds €45 miljoen (24% derving). Als we per 1 juni open kunnen onder gecontroleerde omstandigheden verwachten wij een totale omzetsderving voor het hele jaar van 58%, oplopend tot 77% als we pas in september gecontroleerd kunnen openen.
2. Wij krijgen een vergoeding vanuit de NOW (3 maanden 90% personeelskosten)
  - a. Deze dekt niet de hele lading, in maanden met 0% omzet dekt deze 90% van de kosten en anders naar rato minder. Bovendien is de referentiemaand (januari) een ongunstige voor ons (laagste laagseizoen).
  - b. Wij hebben gemiddeld 40,8 % personeelskosten. Van onze kostenstructuur wordt dus hooguit (aller gunstigste geval) 35% via NOW, voor 3 maanden betaald.
  - c. Als de NOW niet doorloopt na 3 maanden zal dit percentage verhoudingsgewijs lager worden.
  - d. Het merendeel van de DGA's vallen niet onder de NOW regeling, terwijl zij wel zichzelf een salaris dienen uit te betalen.
3. De TOGS regeling biedt een 1-malige uitkering van € 4000,-, dit is geen structurele hulp voor onze bedrijfstak.
4. De TOZO regeling, die genoemd is voor de kleine dierentuinen met een DGA, is een druppel op de gloeiende plaat. Het is een regeling op bijstandsniveau, wat bedoeld is om in de eerste levensbehoeften te voorzien maar niet om de totale kosten van een ondernemer op te vangen.
5. Andere regelingen komen wij niet voor in aanmerking, eventueel wat financieringslasten door regelingen met de banken, maar die zijn gemiddeld laag bij ons.
6. Onze grootste kostenpost, na personeel, zijn overige bedrijfskosten waar o.a. diervoorzorgskosten zoals voer/bedding/verrijking etc. inzitten, die gaan onverminderd door. Daarnaast zit in deze post energiekosten, veiligheid (bv. hekwerken en stroom),

verzekeringskosten die gewoon doorlopen in de hele periode. Deze post omvat totaal 12.9% van onze totale kosten.

7. Onderhoud inclusief groot onderhoud is 8.4 % van onze totale kosten. Ook deze kosten lopen onverminderd door. Een dierverblijf/stal zal niet een uitgesteld onderhoud kunnen krijgen i.v.m. dierenwelzijn, gevaarlijke situaties etc.
8. 5.4% van onze kosten zijn zaken gerelateerd aan educatie, natuurbehoud en onderzoek. Dat zijn zaken die we vanuit een wettelijke verplichting uit moeten voeren en tevens aansluiten bij onze missie en visie .
9. De zeer geringe winst voor belasting kan deze kosten niet opvangen als we geen inkomsten hebben. We hebben zelfs leden die al een negatieve winst voor belasting op de begroting hadden voor dit jaar, daar is helemaal geen ruimte.
10. Het grootste probleem zien wij volgend jaar komen, omdat zonder extra compensatie onze leden totaal geen middelen hebben om de veelal vaste kosten, die ieder jaar weer komen, op te vangen. Dit betekent geen onderhoud, geen veiligheidsgarantie, geen educatie, natuurbehoud en onderzoek. Dit heeft een groot nadelig effect op dierenwelzijn op langere termijn.

Bovenstaand geeft ons inziens ontegenzeggelijk aan dat wij onvoldoende steun hebben aan de huidige regelingen en dat wij als dierentuinen een afwijkende bedrijfsstructuur hebben door de continue zorg voor onze levende have.

Dierenwelzijn

Zoals u ziet zijn dierentuinen bedrijven waar bijzonder weinig, tot geen geld onder de streep overblijft. Dat betekent dat dit jaar dat vele investeringen opgeschort moeten worden. Dat kan in een normale bedrijfsvoering wel, maar in ons geval gaat dat vaak direct ten koste van dieren c.q. dierenwelzijn, omdat de meeste investeringen renovatie en vernieuwing van dierverblijven zijn en nu dus (deels) geschrapt worden. Dat uitstellen van investeringen geldt minstens ook nog voor 2021 en waarschijnlijk nog langer.

Dieren zijn geen financiële activa zijn en staan niet op de balans. We kunnen ze niet verkopen, zoals koeien of varkens of een kunstwerk of een draaimolen. We kunnen ze ook niet als onderpand voor een lening inzetten. Ze vertegenwoordigen een kwalitatieve en emotionele waarde en dat is ook goed. Hierdoor worden financiële prikkels ondergeschikt aan het dierenwelzijn en het voortbestaan van de soort en het individu. Het maakt de financiële last daarmee wel hoger.

Maatschappelijke rol dierentuinen

Onze visie is natuur behouden en herstellen met als missie: 'inspireren en stimuleren tot liefde en zorg voor de natuur'.

Wij hebben een grote maatschappelijke rol. Jaarlijks ontvangen de Nederlandse dierentuinen 12-13 miljoen bezoekers. Wij verzorgen een verantwoord dagje uit in een veilige, natuurlijke omgeving en vervullen hiermee een grote sociale functie. Wij hebben de zorg voor een kleine 100.000 dieren.

Zonder substantiële, extra ondersteuning zal de sector op termijn (deels) omvallen door de grote verliezen en het gebrek aan reserves. Onaanvaardbaar in het licht van onze maatschappelijke rol en de verantwoordelijkheid die wij hebben voor de dieren.

Nogmaals dringend verzoek

Laat dit niet een slepend dossier worden! Natuurlijk zijn wij al dankbaar dat we mogelijk in de generieke maatregelen 2.0 mee kunnen worden genomen, maar we zijn geen generieke sector zoals ik bovenstaand heb gemotiveerd. Onze sector vraagt maatwerk!

U gaf aan dat we als we acute problemen hebben, die tot dierenwelzijnsissues leiden, we ons op dat moment tot u kunnen wenden voor hulp, ook volgend jaar nog. We kunnen niet wachten tot zich volgend jaar of het jaar daarop problemen voordoen waarop we opeens alle dieren moeten uitplaatsen omdat we de verzorging niet meer kunnen financieren, bovendien is dan zeer de vraag waar de dieren naar toe zouden moeten, wat mogelijk euthanasie tot gevolg heeft. We kunnen ons niet veroorloven dat de financiële problemen die nu, ten gevolge van de coronacrisis zijn ontstaan, ten koste gaan van het dierenwelzijn.

Wij vragen u de kwestie opnieuw onder de aandacht van de minister te brengen. Wij vragen de minister zeer dringend om te laten zien dat de Nederlandse overheid de maatschappelijke organisaties, zoals de onze, niet laat vallen. Wij vragen u met een maatwerk oplossing te komen. Uiteraard is de minister, of een afvaardiging van het ministerie, van harte welkom zich in een werkbezoek verder te laten informeren door onze sector.

In afwachting van uw reactie,

met vriendelijke groet,

Lisette de Ruigh
Directeur Nederlandse Vereniging van Dierentuinen

10.2.e @nvddierentuinen.nl

tel.: 10.2.e

Bijlage: exploitatie structuur NVD